عامل تشدید «پیسی» و چند توصیه به مبتلایان

25 شهریور 1404

یک متخصص پوست و مو گفت: ویتیلیگو یا پیسی نتیجه از بین رفتن سلول‌های رنگدانه‌ای پوست موسوم به ملانوسیت‌ها بوده و نقش دو عامل مهم استرس و نور شدید آفتاب در تشدید این بیماری ثابت شده است.

به گزارش مادران و دختران به نقل از ایسنا، دکتر نادر پازیار – متخصص پوست و مو و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز درباره بیماری ویتیلیگو (Vitiligo) یا پیسی توضیح داد: این بیماری به صورت لکه‌های سفید کروی یا بیضی شکل در نواحی مختلف پوست، مو و مخاط ظاهر می‌شود و از بین رفتن ملانوسیت‌ها در هر ناحیه از بدن مانند لب‌ها، دهان، سر، مژه‌ها یا ابروها، به روشن شدن و در نهایت سفید شدن آن ناحیه منجر می‌گردد. این بیماری معمولا حدود یک درصد از جامعه را درگیر می‌کند و به دلیل ایجاد استرس‌های شدید برای بیمار و خانواده، توجه به آن از اهمیت بالایی برخوردار است.

این متخصص پوست و مو با اشاره به مکانیزم‌های بیماری و عوامل مؤثر در بروز آن، گفت: با اینکه نمی‌توان به طور قاطع درباره علت اصلی آن صحبت کرد، اما مهم‌ترین مکانیزم‌های مطرح شده برای ویتیلیگو، خود ایمنی بودن آن است. در این مکانیزم، آنتی‌بادی‌های بدن علیه سلول‌های رنگدانه‌ای عمل کرده و آن‌ها را از بین می‌برند.

وی به مکانیزم‌های احتمالی دیگر نیز اشاره کرد و توضیح داد: فرضیه دیگری که وجود دارد این است که موادی به نام "مدیاتور" از پایانه‌های عصبی ترشح می‌شوند که روی سلول‌ها تأثیر گذاشته و باعث نابودی آن‌ها می‌گردند. همچنین، ایجاد مواد سمی در بدن و نقش ژنتیک نیز در برخی موارد ثابت شده است.

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی اهواز درباره تاثیر سابقه خانوادگی در این بیماری اظهار داشت: سابقه خانوادگی تنها در حدود ۲۰ درصد موارد ابتلا به پیسی مثبت گزارش شده است؛ به عبارتی، از هر ۵ بیمار، یک نفر دارای سابقه خانوادگی ابتلا به این بیماری است. این نشان می‌دهد که در ۸۰ درصد موارد، بیماری به صورت غیر ژنتیکی و بدون سابقه خانوادگی ظاهر می‌شود.

پازیار با تأکید بر غیر مسری بودن ویتیلیگو، بیان کرد: این بیماری قابلیت سرایت ندارد و نزدیک شدن یا زندگی کردن با بیماران هیچ مشکلی ایجاد نمی‌کند. تصور مسری بودن آن ممکن است به دلیل شباهت ظاهری آن با برخی بیماری‌ها مانند جذام باشد که در گذشته شیوع زیادی داشته و یکی از علائم آن سفید شدن پوست بوده است. در بیماری جذام، حس لامسه و درد در نواحی سفید شده از بین می‌رود که این علائم در ویتیلیگو وجود ندارد. امروزه نیز جذام بسیار نادر شده و اشتباه گرفتن این دو بیماری از نظر پزشکان دور از ذهن است.

این متخصص پوست و مو در مورد تشخیص ویتیلیگو و تفاوت آن با سایر بیماری‌ها توضیح داد: تشخیص این بیماری از سایر مواردی که با سفید شدن پوست همراه هستند، اهمیت دارد. برای مثال، بیماری اگزما در کودکان اغلب با لکه‌های سفید در صورت و تنه ظاهر می‌شود که ممکن است والدین را نگران کند، اما این لکه‌ها با ویتیلیگو متفاوت‌اند و با معاینه تخصصی پزشک به راحتی قابل تشخیص هستند.

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در خصوص باورهای غلط درباره تغذیه مرتبط با این بیماری اظهار داشت: اگرچه برخی باورها مصرف همزمان ماهی و ماست را در ایجاد یا تشدید بیماری پیسی مؤثر می‌دانند، اما این موضوع در متون پزشکی تأیید نشده است. به طور کلی، تغذیه نقش قطعی در این بیماری ندارد، اما مصرف مواد غذایی حاوی آنتی‌اکسیدان و ویتامین‌های A، C و E می‌تواند به عنوان یک نقش فرعی، در روند درمان کمک‌کننده باشد.

پازیار درباره راه‌های درمان این بیماری گفت: ویتیلیگو درمان قطعی ندارد، اما درمان‌های کنترلی برای آن در نظر گرفته شده است. موفقیت در درمان به عوامل متعددی بستگی دارد و هرچه سریع‌تر درمان را شروع کنیم، پاسخ بهتری می‌گیریم. محل ضایعه نیز می‌تواند در روند درمان مؤثر باشد؛ نواحی بدون مو مانند انگشتان و لب‌ها و همچنین نواحی دارای موهای سفید، به درمان پاسخی ضعیف می‌دهند. در مقابل، صورت معمولا ناحیه خوبی برای پاسخ به درمان است.

این متخصص پوست و مو در خصوص روش‌های درمان این بیماری عنوان کرد: روش‌های درمانی بسیار متنوعی برای این بیماری وجود دارد که بر اساس سن بیمار و محل درگیری انتخاب می‌شوند. درمان‌های موضعی مانند کرم‌ها و پمادهای حاوی کورتون و مشتقات ویتامین D از رایج‌ترین روش‌ها هستند.

وی افزود: این داروها باید به طور منظم و حداقل به مدت ۲ تا ۳ ماه استفاده شوند. مصرف خودسرانه این داروها توصیه نمی‌شود، زیرا ممکن است باعث نازک شدن پوست یا ایجاد عوارض دیگر شود.

پازیار اظهار داشت: علاوه بر داروهای موضعی، داروهای خوراکی و تزریقی به ویژه ویتامین D و مکمل‌های آنتی‌اکسیدان مانند جینکو بیلوبا نیز تجویز می‌شوند. برای بیماران با درگیری وسیع، نوردرمانی (فتوتراپی) و لیزردرمانی بسیار مؤثر است. در مواردی که بیش از ۷۰ تا ۸۰ درصد پوست درگیر شده باشد، ممکن است به جای برگرداندن رنگ طبیعی، با استفاده از کرم‌های سفیدکننده، پوست به طور کامل سفید شود.

این متخصص پوست و مو در توصیه به بیماران گفت: در اوایل شروع بیماری حتما به پزشک مراجعه کنید؛ پزشک با استفاده از دستگاه لامپ وود، میزان واقعی درگیری پوست را تشخیص می‌دهد. لازم است از شرایط استرس‌زا دوری کنید، چرا که استرس باعث حادتر شدن بیماری می‌شود. در نهایت، باید بدانید که با وجود پیشرفت‌های دارویی جدید مانند داروهای بیولوژیک و همچنین روش‌های جراحی و پیوند پوست، امید به درمان و کنترل این بیماری بسیار بالاست.